

INFORMATIE 34: SPEELBOEK VOOR TAAL, DLN. 1 EN 2, DOOR WIAN MASPE (DUWAER EN ZONEN, AMSTERDAM; VOOR BELGIË: HET NOORDNEDERLANDS BOEKBEDRIJF, PALEISSTRAAT, 25, A'PEN). DEZE BOEKJES WILLEN, ALTHANS VOLGENS DE INLEIDING, DE LEERLING SPEELS LEREN OMGAAN MET TAAL, I.P.V. DE TAAL ALS SYSTEEM TE LEREN VERWERVEN. DAAROM BEVATTEN ZE GEEN LESSEN, MAAR 'SPELEN', ACHTTIEN PER DEELTJE. DAT KLINT AARDIG, MAAR WAT IS DE REALITEIT? WE NEMEN EEN WOLLEKEURIG SPEL, BIJV. NUMMER 13. HET BEGINT MET EEN LEESSTUKJE OVER HETGEEN ZOAL KAN VERTELD WORDEN OVER WONINGBOUW IN DE OUDSTE TIJDEN. DAN WORDT INGEHAAKT OP SPEL 4, WAARIN OVER DE SPREEKBEURT WERD GEHANDELD, EN EEN STRATEGIE VOOR EEN GROEPSSPREEKBEURT OVER 'WONEN' WORDT UITEENGEZET. OVER DE LENGTE VAN ZO'N SPREEKBEURT WORDT UITVOERIG UITGEWEID (ELK ONGEVEER TWEE MINUTEN, OF: 350 WOORDEN...). DAARNA VOLGEN EEN REEKS GROEPSOPDRACHTEN: DE WEGENBOUW, DE LANDBOUW, DE HUISDIEREN, ZEESCHEPEN, VERVOERMIDDELEN, KRANT, SPORT, ENZ. 'CREATIVITEIT' IS WEL ÉRG RUIM GENOMEN, VINDT U OOK NIET? KIJKEN WE EENS NAAR SPEL 13 IN DEEL 2? VERTREK PUNT: EEN LEESSTUKJE (EEN VERHAAL OVER EEN BEJAARDIER EN EEN SPROOKJESPRINSES). HIERBIJ AANSLUITEND GAAT DE AANDACHT NAAR HET TAALMIDDEL DAT WE 'CLIMAX' NOEMEN: MOOI-PRACHTIG-BEELDSCHOON. VERVOLGENS STAAN OP HET PROGRAMMA: INDERDAAD-METTERDAAD, OVERBODIG-OVERDADIG, OPMERKZAAM-OPMERKELIJK, ENZ. ACHT SPREEKWOORDEN/UITDRUKKINGEN VERVOLLEDIGEN DIT 'SPEL'. OPDRACHTEN? WOORDGROEPEN IN EEN CLIMAX ZETTEN, HET JUISTE WOORD KIEZEN EN EEN WOORDENSPELLETJE IN EEN ROOSTER (ZO KOMEN ER VÉÉL VOOR, WELLICHT OM DE TITEL 'SPEELBOEK' TE RECHTVAARDIGEN). JAMMER.

INFORMATIE 35: WERKSCHRIFT VRIJ SCHRIJVEN, DOOR PETER VAN LINT EN GEORG LUBBERS (MUUSSES, PURMEREND, 1974; MET VERANTWOORDING VOOR DE DOCENT). OOK HIER IS SPRAKE VAN 'SPELREGELS', MAAR DAN NIET OM EEN BITTER LEERPILLETJE TE VERGULDEN! IN DIT WERKSCHRIFT WORDT NIET GELEERD, ER WORDT WÉKELIJK IN GESPEELD MET TÀÀL. IN DE LOOP VAN 14 HOOFDSTUKKEN WORDEN ALLERLEI OEFENINGEN AANGEBODEN OM DIVERSE CREATIEVE DENKVORMEN AAN BOD TE LATEN KOMEN. EEN VOORBEELD: EEN WOORDKETTING MAKEN EN DIE DAN OMKEREN, ZODAT EEN REEKS TOTAAL NIEUWE WOORDEN ONTSTAAN, WAARMEE DAN UITVINDINGEN EN POËTISCHE VERZINSELS UITGELOKT WORDEN (STADHUIS-HUISWERK-WERK-PAARD-PAARDEBLOEM-BLOEMIST-MISTBANK-BANKROVER; ROVERSBANK-BANKMIST-MISTBLOEM-BLOEMPAARD-PAARDEWERK-WERKHUIS-HUISSTAD. WAT IS EEN MISTBLOEM? HOE ZIET EEN HUISSTAD ERUIT? EN EEN BLOEMPAARD? HOE ZOU EEN GESPREK TUSSEN EEN BLOEMPAARD EN EEN MISTBLOEM VERLOPEN?...) DE SCHRIJVERS ZEGGEN TERECHT: 'DIT BOEK IS EEN TAALBOEK.' EN WAT VOOR EEN! DAARENBOVEN IS HET BÉÉLDIG GEÏLLUSTREERD. IN ZIJN HUIDIGE VORM LIJKT HET ME ZICH VOORAL TOT 12- À 16-JARIGEN TE RICHTEN, MAAR ÉLK-EEN (VAN KLEUTERSCHOOL TOT UNIVERSITEIT) KAN ER INSPIRATIE UIT PUTTEN. DIT IS EEN BELANGRIJK BOEK (IN 'PERSOON EN GEMEENSCHAP' ZAL EEN UITGEBREIDE RECENSIE VERSCHIJNEN).

INFORMATIE 36: WERKSCHRIFT POËZIE, DEEL 1 (VOOR DE ONDERBOUW), DOOR GEORG LUBBERS (MUUSSES, PURMEREND 1974). IN DEZELFDE KEURIGE VORM, WEEROM SMAAKVOL GEÏLLUSTREERD, VERSCHIEEN DIT POËZIEWERKSCHRIFT, WAARIN 14 THEMA'S AAN BOD KOMEN. 'DE BLAUWBILGORGEL', 'DE KALKOEN', 'DE ZEVEN BOEVEN' EN ANDERE BEKENDE GEDICHTEN WORDEN TELKENS GEVOLGD DOOR OPDRACHTEN (OM ALLÉÉN TE VERVULLEN), GROEPSOPDRACHTEN, VRAGEN VOOR GROEPSPREKKE (MET 4 À 5 LLN.) EN KLASSEGESPREKKE. OOK DIT IS DUJDELIIK GEEN LÉÉRBOEK, MAAR EEN WÉRKBOEK DAT TOT HEEL WAT TAALACTIVITEITEN AANZET. VAAK ZAL HET GESPREK OP PERSOONLIJK VLAK KOMEN TE LIGGEN, OMDAT DE SAMENSTELLER KWI-STIG OMSPRONG MET VRAGEN NAAR WAARDEOORDELEN EN BEOORDELING VAN GEDRAGINGEN. DE OVERIGE VRAGEN LIGGEN ZOWEL IN DE REPRODUKTIEVE ALS DE PRODUKTIEVE SFEER, LEI-DEN TOT BETER BEGRIP VAN HET GEDICHT, ZETTEN AAN TOT ZELF FORMULEREN EN ZELFS TOT ZELF DICHTE-N-MET-OF-ZONDER-RIJM. NET ZOALS IN 'VRIJ SCHRIJVEN' HEEFT DIT WERKSCHRIFT RUIMTE VOOR VERSCHILLENDE GOEDE OPLOSSINGEN. 'HET ÉNIGE GOEDE ANT-WORDD ZAL DUS BIJNA NOOIT VOORKOMEN', ZEGT DE KORTE INLEIDING VOOR DE LEERLING. EN DAT IS WEL HET GROTE VOORDEEL VAN DEZE BEIDE WERKSCHRIFTEN: PRESTATIEDWANG HOEFT DE SFEER NIET TE KOMEN BEDERVEN.

INFORMATIE 37: OMGAAN MET TAAL IS EEN METHODE VAN C. BROERTJES (THIEME-ZUTPHEN), VOOR SCHOLEN MET EEN VIERJARIGE OPLEIDINGSSTRUCTUUR. VOOR DE VIER LEERJAREN IS ER TELKENS EEN LEERBOEK MET GELUIDSBANDEN, EEN WERKBOEK, EEN ANTWOORDENBOEK, EEN OEFENBOEK EN EEN DOCENTENBOEK (MET DE TEKSTEN VAN DE GELUIDSBANDEN EN BEGELEIDING). WIE ZEGT DAAR IETS?

HET VOORWOORD VERTELT EEN EN ANDER OVER HET ONTSTAAN VAN DEZE METHODE: ZE WERD ONTWIKKELD EN BEPROEFD OP EEN AANTAL L.T.S.'EN, IN OVEREENSTEMMING MET DE GEAARDHEID VAN DE LEERLINGEN; ZE SCHEPT LEERSITUATIES WAARIN DE LEERLING HANDELEND MET DE LEERSTOF OMGAAT; ZE MAAKT GEBRUIK VAN DE BANDRECORDER (INDIVIDUELE OEFENING IN BEGRIJPEN VAN HET GESPROKEN WOORD, FORMULEREN VAN ZINNEN, KRITISCH LUISTEREN EN ONDERSCHIEDEN VAN BELANGRIJKE GEGEVENS). ELK HOOFDSTUK (ER ZIJN ER 10) HEEFT AANDACHT VOOR LUISTEREN, SPREKEN, LEZEN, SPELLING, GRAMMATIC A EN DRAMATISEREN. HET IS DE BEDOELING DAT DE LEERLING ZELF KIEST IN WELKE VOLGORDE HIJ GAAT WERKEN PER PERIODE, EN DIT IN GROEPJES. ELKE PERIODE BEGINT MET EEN OVERZICHT VAN DE DOELSTELLINGEN, DIE HÉÉL CONCREET GEFORMULEERD WORDEN, ZODAT DE LEERLING ZIET WAT HIJ IN DE LOOP VAN HETGEEN VOLGT MOET ONDER DE KNIE KRIJGEN.

WE BEKIJKEN EENS DE DOELSTELLINGEN VAN HET EERSTE HOOFDSTUK: KUNNEN WERKEN MET DE BANDRECORDER (STARTEN, STOPPEN, SNEL VOORUITSPOELEN, SNEL ACHTERUITSPOELEN, OPNEMEN, WEERGEVEN, HERHALEN, VOLUME REGELEN, DE TELLER GEBRUIKEN), IN HET LESROOSTER KUNNEN OPZOEKEN (VAKKEN, LOKALEN, LEERKRACHT, BEGIN EN EINDE VAN DE LES, PAUZES), ZES SPREEKWOORDEN/UITDRUKKINGEN KENNEN EN KUNNEN GEBRUIKEN, WETEN WAT HOOFD- EN BIJZAKEN ZIJN, EEN TELEGRAM KUNNEN MAKEN, ALFABET KENNEN EN KUNNEN ALFABETISEREN, IN HET WOORDENBOEK KUNNEN ZOEKEN, EEN GRAMMATIC A-OVERZICHTJE UIT HET HOOFD KENNEN, ZINNEN VRAGEND KUNNEN MAKEN, VAN TIJD KUNNEN VERANDEREN, DE P.V. KUNNEN ZOEKEN, 10 ZINNEN FOUTLOOS KUNNEN SCHRIJVEN, EEN AANTAL LICHAAMSBEWEGINGEN BEHEERSEN (LOPEN ALS EEN OUDE MAN, ALS EEN OUDE VODDENMAN, LATEN ZIEN DAT WE WAT DOOF BENT, DAT JE IETS ZWAARS OPNEEMT, DAT JE BLIJ BENT ALS HET OP DE KAR LIGT).

DIT ALLES IS DUIDELIJK GEORGANISEERD, IS HELDER VERWOORD EN ER IS AANDACHT VOOR ALLEERLEI TAALASPECTEN. IK KAN ME ZO VOORSTELLEN DAT ER LEERKRACHTEN ZIJN, DIE HET MET DEZE GESNEDEN KOEK BÉST KUNNEN STELLEN...

INFORMATIE 38: IN INFORMATIE 18 BESPRAK IK EEN BOEK VAN EDWARD DE BONO. NU LIGT VOOR MIJ: 'LATERAL THINKING. A TEXTBOOK OF CREATIVITY' (WARD LOCK EDUCATIONAL LIMITED, LONDON, 1970). IN ZIJN INLEIDING ZEGT HIJ: 'OPVOEDING IS GEBASEERD OP DE VEELIGE VERONDERSTELLING DAT MEN SLECHTS MOET DOORGAAN MET ER MEER EN MEER INFORMATIE VOOR TE VERZAMELEN, OM DEZE IN BRUIKBARE IDEEËN IN TE DELEN. WE HEBBEN INSTRUMENTEN ONTWIKKELD OM DE INFORMATIE TE HANTEREN: WISKUNDE OM ZE UIT TE BREIDEN, LOGISCH DENKEN OM ZE TE VERFIJNEN.' EN EEN BEETJE ERVOOR: 'CULTUUR HEEFT TE MAKEN MET HET VASTLEGGEN VAN IDEEËN. OPVOEDING HEEFT TE MAKEN MET DE OVERDRACHT VAN DEZE VASTGELEGDE IDEEËN. BEIDE HEBBEN TE MAKEN MET DE ONTWIKKELING VAN IDEEËN, DOOR ZE BIJ TE WERKEN. DE ENIGE BESCHIKBARE METHODE OM IDEEËN TE WIJZIGEN, IS HET CONFLICT.' DE BONO BETOOGT VERVOLGENS, DAT HET CONFLICTSYSTEEM NIÉT WERKT, WANNEER DE NIEUWE INFORMATIE SLECHTS DOOR DE OUDE KAN GEËVALUEERD WORDEN (I.P.V. GEWIJZIGD TE WORDEN, WORDT DE OUDE GEDACHTTE VERSTERKT EN ZELFS NOG ONBUIGZAMER GEMAAKT); ALLEEN EEN HÉRSCHIKKING VAN DE BESCHIKBARE INFORMATIE IS EFFECTIEF. HET VERTIKAAL DENKEN STAAT HIER TEGENOVER HET LATERAAL DENKEN. 'LATERAAL DENKEN BRENGT HERSTRUCTURERING, ONTSNAPPING EN DE PROVOCATIE VAN NIEUWE PATRONEN MET ZICH MEE... LATERAAL DENKEN IS NAUW VERWANT MET CREATIVITEIT. MAAR TERWIJL CREATIVITEIT TE VAAK SLECHTS DE BESCHRIJVING VAN EEN RESULTAAT IS, IS LATERAAL DENKEN DE BESCHRIJVING VAN EEN PROCES. MEN KAN EEN RESULTAAT SLECHTS BEWONDEREN, MAAR MEN KAN LEREN EEN PROCES TE HANTEREN.' DE BEDOELING VAN DIT BOEK IS: LATERAAL TE LEREN DENKEN; HET IS EEN GEBRUIKS-BOEK! EN DAAR ER DAARBIJ OOK GEBRUIK WORDT GEMAAKT VAN GESCHREVEN, GESPROKEN OF OPGENOMEN MATERIAAL, MAAK IK ER HIER MELDING VAN.

INFORMATIE 39: 'INTERKOM 16' (817 ABONNEES!) IS EEN THEMANUMMER: 'HA! FIJN LEZEN' (VOLGENDE KEER SPELLING). VOOR KLEUTER-BASISSCHOOL IS ER EEN BIJDRAGE OVER VOORLEZEN, MET EEN LIJST VAN AANBEVOLEN BOEKEN; VOOR DE BASISSCHOOL IS ER BOEK-PROMOTIE DOOR HET SCHEPPEN VAN EEN JUISTE SFEER ÉN IETS OVER DE VERWERKING VAN BOEKEN; VOOR MAVO-NIVEAU: LEZEN VAN STRIPS; PRATEN OVER LIEVELINGSBOEKEN IN DE BRUGKLAS EN VOOR HET V.O. 'LAAT ZE LEZEN IN VRIJHEID!'

PRAKTISCH: F 8,50 (VON-LEDEN) OF F 14,00 (NIET-VON-LEDEN) BETALEN OP POSTGIRO 30.94.703 VAN MEVR. M. VERGEER-DORREN, LOUIS CHRISPIJNSTRAAT, 75, A'DAM!

INFORMATIE 40: 'WAT STELT DAT NOU VOOR, MARV?' IS EEN JEUGDBOEK VAN MARILYN SACHS (QUERIDO, A'DAM 1974; TEKENINGEN VAN THE TJONG KHING; 143 BLZ.) DEZE VERTALING UIT HET AMERIKAANS (HÉÉL VLOT!) HEEFT ALS HOOFDFIGUUR DE ELFJARIGE MARV(IN), EEN JONGEN DIE NIVEAU 2 OF 3 ZOU KRIJGEN IN ONS V.S.O., MAAR MET EEN UITSCHIETER TOT 6 VOOR HANDVAARDIGHEID EN TECHNOLOGISCHE OPVOEDING: UITVINDEN EN KNUTSELEN HOUDEN HEM VOORTDUREND BEZIG; EEN CREATIEVE GEEST DUS. ZIJN MOEDER KRIJGT AF EN TOE ZENUWCRISSSEN, ZIJN VADER IS EEN VAKBONDSENTHOUSIAST; ZIJN ZUS, 17 JAAR, IS ZIJN TEGENPOOL: INTELLECTUEEL EN (DUS?) VERSCHRIKKELIJK ARROGANT. WAT DOE JE DAN? MARV SLUIT ZICH NIET OP, HIJ BLIJFT POGEN MOEDER EN ZUS EEN PLEZIER TE DOEN. DAT DOET HIJ NATUURLIJK MET 'UITVINDINGEN' (MET UITVINDINGEN, BEDOEL IK), DIE HEN NIET ECHT BEKOREN. MIDDELEN IN DAT NEGATIEVE BLIJFT HIJ POSITIEF. BLZ. 27, 28 EN 29 ZIJN ÉRG MOOI: DE MANIER WAAROP EEN VERVANGENDE ONDERWIJZERES ZIJN GEDROOM IN DE KLAS OPVANGT! EÉN (GROOT) BEZWAAR: DE TEKST IS HELEMAAL NIET GEMAKKELIJK, ZODAT MARV WEL NIET VAAK HERKEND ZAL WORDEN DOOR LOTGENOTEN... ZÉKER EEN BOEK OM VOOR TE LEZEN!

INFORMATIE 41: 'SJAKIE EN DE CHOCOLADEFABRIEK' IS EEN JEUGDBOEK VAN ROALD DAHL (DE FONTEIN, DE BILT, 1968; 165 F, 147 BLZ.; ILLUSTRATIES VAN FAITH JAKES; VERTALING (OM VAN TE SNOEPEN) DOOR HARRIËT FREEZER) DIT IS EEN VERTALING UIT HET ENGELS DIE DOET DENKEN AAN DE FRANSE FILM 'LA GRANDE BOUFFE'... VAN DE VIJF KINDEREN DIE IN DIT BOEK EEN ROL SPELEN, ZIJN ER VIER VRÉSELIJK CONSUMERENDE KRENGEN: EEN AARTSGULZIGAARD, EEN VRAATZUCHTIG MEISJE, EEN T.V.-VERSLAAFDE EN EEN ROTVERWEND BAKVISJE. ALLEEN SJAKIE KOMT ER WAT 'NORMAAL' UIT (AL LAAT DE SCHRIJVER DIT VENTJE, OP HET OGENBLIK DAT HET BIJNA VAN HONGER STERFT, CHOCOLA VERZWELGEN ('WAT EEN PURE ZALIGHEID OM JE HELE MOND TE VULLEN MET VOEDZAAM ETEN, EN DAN ZULK HEERLIJK ETEN'... NOU MOE). HET BOEK IS EIGENLIJK ÉÉN RONDGANG TUSSEN ALLEERLEI VORMEN VAN SNOEP. EÉN NA ÉÉN VALLEN BOVENGENOEMDE VIESPEUKJES AF, TOT ALLEEN SJAKIE NOG OVERBLIJFT ALS DE PURE HELD. DAT AFVALLEN GESCHIEDT OP GROND VAN NOGAL MORALISTISCHE IDEETJES ALS: GULZIGHEID WORDT GESTRAFT, VERWENNING LEIDT TEN VAL, T.V.-KIJKEN DOET DE HERSSENS ROTTEN IN HET HOOFD... TEGEN AL DEZE ZONDEN LIJKT DIT BOEK TE WAARSCHUWEN, TERWIJL HET ONDERTUSSEN AANPRIJST: ONZICHTBARE CHOCOLADEREPEN OM OP SCHOOL TE ETEN, LICHTGEVENDE LOLLIES OM 'S NACHTS IN JE BED TE ETEN, HOLLE-KIEZEN-VULLENDE CAMELS, ENZ.

HET VERHAAL IS HEEL VLOT, VOORTDUREND DUIKEN VERRASSENDE VONDSTEN OP, ER KOMEN ELLENLANGE GEDICHTJES DEBITERENDE KAKAU-BOUTERS IN... ENFIN, JE ZIET MAAR.

INFORMATIE 42: ONZE HERFSTCONFERENTIE OVER TAALBESCHOUWING MOCHT ER ZIJN. BINNENKORT VERSCHIJNT EEN VERSLAG IN 'PERSOON EN GEMEENSCHAP' EN MISSCHIEN KRIJGEN ONZE LEDEN HET OOK WEL TOEGESTUURD (NET ALS HET VERSLAG OVER DE LENTECONFERENTIE). EVEN GEDULD.

INFORMATIE 43: NEE, STOP! WAT HEBBEN WE NOU? IK DOE DAAR EVENTJES ALSOF ER GEEN INFLATIE MEER WAS/IS... RECTIFICATIE! ALLÉÉN CONFERENTIELEDEN KRIJGEN DAT VERSLAG NATUURLIJK GRATIS. ZIJN ER VERDER GEÏNTERESSEERDEN? DAN KUNNEN DIE VOOR 50 FRANK TOEGESTUURD KRIJGEN: - DE Dikke INLEIDENDE BROCHURE (MET EEN 'KLEINE GRAMMATICA' EN TWEE UITGEWERKTE VOORBEELDEN VAN TAALBESCHOUWING);

- HET VERSLAG.

STORTEN OF OVERSCHRIJVEN OP PRK.000-0000010-10 VAN HET GEMEENTEKREDIET, MET VERWIJZING NAAR ONZE REK.NR. 068-0389380-49 (V.O.N., DIJKSTRAAT, 36, HOFSTADE).